

Lk 4,14-30 Ježíšův neúspěch mezi jeho domácími

1. čtení: 1 Kr 17,8-15 (Elijáš u vdovy ze Sarepty)

Kázání: Lk 4,14-30: ... "Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli."

Bratři a sestry

dnes jsem si dovolil vybrat text z bible, který je mým oblíbeným. Navíc podle církevního roku a příslušných perikopo na tuto neděli připadá. A navíc právě tento příběh z Ježíšova života bývá takovou útěchou pro kazatele, kteří se musí potýkat s nepochopením a nepřijetím u posluchačů. Takže když se Vám to dnešní kázání nebude líbit, není to moje vina ale vaše, protože prorok není vítan mezi svými. To samozřejmě nemyslím vážně. Nejsu prorok.

Ale zpět k Ježíši. Máme tu před sebou, alespoň podle evangelisty Lukáše, první veřejné vystoupení Ježíšovo. První jeho kázání. Navíc opravdu kázání v tom smyslu, jak mu rozumíme dnes. Že kazatel přečte něco z Bible a pak o tom povídá. Tak tohle tu předvádí Ježíš. Jde v neděli do kostela (tedy v sobotu do synagogy) a podle tehdejších pravidel dostane možnost číst z Bible a něco k tomu povědět. Pro ty z vás, které zajímá, jak to tehdy bylo a co a jak se tehdy dělalo, udělám takový malý exkurz do tehdejší židovské bohoslužby. Každý dospělý žid byl oprávněn k předčítání Písma na bohoslužbách. Proroci (tedy i ten text, který četl Ježíš) a spisy se četly pouze o sobotních odpolednách a svátečních bohoslužbách. Tóra se četla jako lectio continua (na pokračování), u proroků nebyl dán jasný řád - bylo víceméně na čtenáři, který text nechá zaznít. Po obou čteních následoval překlad do běžné aramejštiny. Četlo se vstoje (asi i proto si my ke čtení Bible stoupáme), vsedě se naslouchalo volně promluvě, výkladu (proto teď můžete sedět).

Ocitáme se tedy s Ježíšem v synagoze někdy v sobotu odpoledne a Ježíšovi vrazí do ruky proroka Izajáše, aby ukázal, co v něm je. Ale není to tak jednoduché. Ježíš je totiž doma, tam kde vyrůstal, kde ho znají. Všichni vědí, že to je ten Ježíš, syn Marie a Josefa. Ti starší, kteří si ho ještě pamatují, jak tahal kačera, mu možná pořád říkají Ježíšek, náš malej Ježíšek. No a Ježíš tedy bere do ruky svitek a vybírá si z něj dost zajímavou pasáž. Moc pěknou. O tom, jak Bůh dá všechno do pořádku, jak všem pomůže a vyhlásí léto milosti. To bylo moc pěkné a milé čtení. Takový náznak nebeské doby, kdy už všechno bude jen pěkné. Židé si to tehdy četli jako naději a možná trochu jako pohádku s dobrým koncem, které chtějí všichni věřit.

Vybral bych z toho hlavně to Léto milosti. To měli židé napsáno v Bibli, v Mojžíšových zákonech. Že totiž každý padesátý rok musí všichni dostat zpátky to, co je dědičně jejich. Pokud se člověk dostal do otroctví, protože neměl čím platit dluhy, padesátý rok musel být propuštěn na svobodu. Pokud člověk prodal pozemek, padesátý rok ho musel dostat zadarmo zpátky. Všechny půjčky a dluhy se padesátý rok mazaly. Každý člověk měl padesátý rok dostat možnost začít odznovu, s čistým štítem i rejstříkem. Nádherný Boží zákon. Zajímavé je, že podle biblistů a historiků se tento zákon nikdy nedodržel. Za celou historii se to prostě nikdy nestalo. O to radši si o tom tehdejší věřící četli. Třeba opravdu někdy přijde ten Boží pomazaný a tohle milostivé léto opravdu nastane.

Takže Ježíš přečetl biblický text, pak chvíle ticha, napětí, co asi ten Ježíš řekne. A přichází Ježíšův výklad, Ježíšovo kázání. Jedna věta: Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli. A všichni mají radost. "Jé, to je pěkný. Že by se to mohlo stát dneska. No jo, ono by se to vlastně opravdu mohlo stát. Vždyť proč ne třeba dneska? A odkud to ten kluk má, takový pěkný řeči. Vždyť je to náš malej Ježíšek."

Mám rád ty pěkný Boží zaslíbení, až právě takové ty pohádkové vize, jak to jednou bude všechno dobré. A nejradši mám ty, které vlastně vůbec nejsou jenom pohádkové. A ať to zní jak chce, to co Ježíš četl z Bible, to vůbec nemá být pohádka a laciná naděje pro hloupé věřící, kteří se nechají obalamutit pěknými řečmi o nebi a klidně pak budou držet hubu a krok a poslouchat a platit daně a desátky. O to vůbec nejde. Ta slova z proroka Izajáše totiž jsou a zároveň nejsou slova o zázraku. Nejsou to slova o zázraku, protože to všechno, co se tam píše, je v lidských silách. A jsou to slova o zázraku, protože žádný člověk k nim zatím sílu a odvahu nenašel. Ježíš jim tady nevyhlašuje, že teď přišel On, Boží syn, pomazaný a všechno dá lusknutím prstů do pořádku. Všechny uzdraví, rozveselí a každému dá deset milionů, aby se měli všichni až nadosmrti dobře. Tohle Ježíš opravdu neměl a nemá v plánu. I když by se nám to možná líbilo. Ježíš chce a může udělat jiný zázrak. Totiž dát lidem odvahu a důvěru, že můžou oni sami, beze strachu, poslechnout Boží výzvu a zažít léto milosti. Víte, proč se to nikdy nestalo? Proč nikdy nedošlo k tomu létu milosti, k tomu odpuštění dluhů a navrácení majetku? Protože si všichni říkali asi tohle: "Dobrá, já vrátím ostatním půdu, kterou jsem od nich koupil a odpustím jim dluhy. Jenže co když mě samotnému nikdo nevrátí to, co jsem prodal a neodpustí mi zase to, co dlužím já? To pak nebudu mít z čeho žít. A budu za blbce, všichni se mi vysmějou. Dobře, udělám to, ale až to udělají ti

druzí." Jenže ti druzí měli podobné myšlenky a tak to neudělal nikdo a Boží milostivé léto se stalo pohádkou.

A do toho přichází Ježíš a říká lidem: zkuste to. Zkuste Bohu důvěřovat, že když poslechnete jeho přikázání, že to bude dobré. Že vás nenechá umřít hladem. Můžete udělat dobrou poctivou věc a nedopadne to s vámi blbě. Jen mějte odvalu a důvěru. Jenom zkuste doopravdy věřit. Vždyť si vzpomeňte na ty staré příběhy, co si tady v tom kostele pořád dokola vyprávíte. O té vdově ze Sarepty, která se rozdělila, i když jí i jejímu synovi hrozila smrt hladem. No a Bůh se o ni postaral. A nebo to o tom syrském Namanovi, jak prostě uvěřil, vydal se napospas a byl zachráněn. Vždyť si o tom pořád čtete ale vlastně tomu vůbec nevěříte. A vždyť ti dva, ta vdova i ten Naman, to ani nebyli Židé. Skutečného Pána Boha vlastně neznali.

No, tady asi udělal Ježíš v kázání tu zásadní chybu. V jeho sousedech a kamarádech z dětství se místo důvěry a odvahy věřit Pánu Bohu vzbudila vlna vlastenectví a náboženského nacionalismu a milého Ježíše vyhnali z města, aby ho zavraždili.

Tolik Ježíšova zkušenost s jeho sousedy a kamarády z dětství. Ale my sami teď stojíme před volbou. Co s tím příběhem o Ježíšově prvním vystoupení uděláme. A máme vlastně dvě možnosti. Ta první: Můžeme si docela oprávněně říci: "No jo, holt udělal kluk kazatelskej kotrmelec. Neměl kázat u sebe doma. Vždyť přece prorok není vítán ve své vlasti. A neměl začínat o těch pohanech, kteří byli vlastně mnohem víc věřící, než židé. To si naběhl." A ještě všelijak můžeme hodnotit ten Ježíšův nepovedený výstup. A třeba ho i politovat. Jenže touhle možností se postavíme po bok právě těm hluchým a slepým a hloupým Ježíšovým posluchačům. Ti také místo toho, aby přijali Boží možnost milostivého léta, si radši začli lámat hlavu, odkud to ten kluk má. A jaktože říká, že neznabozi jsou lepší než věřící.

Možnost druhá: Doopravdy přijmeme to, co tady Ježíš nabízí. Prostě mu uvěříme, že dělat dobro, i když to ostatní nedělají, má budoucnost a že tomu Bůh fandí. Že snažit se o něco smysluplného, i když se tomu ostatní smějí a je to opravdu jen kapka v moři, že i tahle kapka je důležitější a má to význam, byť tím nezměníme svět. Tohle jsou totiž ty Ježíšovi zázraky a tohle je to boží království mezi námi. K tomuhle se Bůh přiznává. Zůstat sedět doma a spolu s ostatními jenom spravedlivě nadávat, to znamená prohrát. To jsme křesťané k ničemu.

Spoustu zázraků můžeme zažít i bez hlasů a znamení z nebe. Stačí, když se vydáme na tu cestu důvěry, když přijmeme odvalu k tomu Božímu dobrému. Když se nenecháme nacytat na laciná, přízemní a pudová lákadla. Ježíš i nám vzkazuje: **"Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy. Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli."**

Modlitba: Pane Ježíši Kriste, ty jsi naše síla a radost, odejmi od nás všechno zoufalství a všechn smutek a všechnu blbou náladu. Dej, abychom naslouchali tvému slovu, abychom mu opravdu uvěřili, a dej nám odvalu ho znovu a znovu zkoušet žít. Posiluj nás, když dostáváme strach, když propadáme beznaději. Amen